



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 540/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., C., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 241/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. M. P., C. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 241/2011.

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v súdnom konaní o náhradu škody v sume 1 086 € s príslušenstvom pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 C 142/2009. Okresný súd po prerokovaní veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 25 C 142/2009 z 18. mája 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie, o ktorom v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo krajským súdom rozhodnuté.

Sťažovateľka je toho názoru, že v napadnutom konaní postupom krajského súdu došlo v dôsledku jeho nečinnosti k porušeniu ňou označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podala ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označeného práva odôvodňuje takto:

«Sťažovateľka tvrdí, že od 10. 08. 2011 dodnes je Krajský súd v Trnave nečinný, ergo je procesné neefektívny. Nezabezpečuje procesnej strane (žalovanej Ing. M. P., sťažovateľke v intenciách tohto podania) ústavne garantované právo na súdu ochranu a právo na spravodlivý a súčasne primerane rýchly proces. ...

Tvrdíme, že z vyššie uvedených skutočností sa dá vyvodiť záver o priamej spojitosti porušenia práv základných práv sťažovateľky - Ing. M. P. - s ústavne fixovanými požiadavkami na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Medzi napadnutým postupom KS v Trnave, teda medzi dlhší čas trvajúcou neefektívnou prácou so sprievodnými zbytočnými prietahmi zo strany súdu (porušovateľa) na strane jednej a porušenými základnými právami sťažovateľky na strane druhej existuje priama príčinná súvislosť. Postupom porušovateľa (KS v Trnave) došlo a dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci v súdnom konaní bez zbytočných prietahov. Konkrétne porušovateľ svojím postupom porušil čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou neefektívnou procesnou prácou a proťahovanou nečinnosťou spôsobil a stále spôsobuje sťažovateľke mimoriadne ťažkosti. Predmetný spor zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej náročnosti a právnej zložitosti - ba dá sa povedať, že v činnosti justície je obvyklý; „procesná technológia“ konaní o náhrady škody po autonehodách je všeobecným

súdom dostatočne známa a rutinná. ... Na uvedené fakty sme porušovateľa upozornili, no vedenie súdu je tiež nečinné. K reálnej náprave stavu dodnes neprišlo.

Sťažovateľka sa domáhala ochrany jej práv v súlade s ustanoveniami zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch. Snaha sťažovateľky „hýbať procesom“ sa nestretla s adekvátnou a reálnou súdnou odozvou. Je zrejmé, že neboli prijaté žiadne reálne opatrenia, zaručujúce konanie bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľka nevidí žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti Krajského súdu v Trnave (máme na mysli konanie č. 11 Co 241/2011).»

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 Co 241/2011 porušil právo Ing. M. P., rod. K., nar..., bytom: C., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajskému súdu v Trnave sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 Co 241/2011 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Ing. M. P., rod. K., nar..., bytom: C., sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 700,- € (slovom sedemsto Eur), ktoré je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť Ing. M. P., rod. K., nar..., bytom: C., trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. F. č. ú.:..., vedený vo V., a. s. B.“

Sťažovateľka spolu s doplnením svojej sťažnosti podaním doručeným ústavnému súdu 24. januára 2013 predložila ústavnému súdu upovedomenie krajského súdu zo 14. januára 2013 o spôsobe vybavenia jej sťažnosti adresovanej predsedovi krajského súdu, ktorou namietala zbytočné prieťahy v napadnutom konaní. V súvislosti s jej vybavením uviedla, že z prípisu predsedu krajského súdu o spôsobe vybavenia jej sťažnosti „... je zrejmé, že dané súdne konanie je poznačené prieťahmi“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS

66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (m. m. IV. ÚS 147/04)].

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie, že namietaným postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že napadnuté konanie pred krajským súdom trvá od 10. augusta 2011, keď bol súdny spis okresného súdu sp. zn. 25 C 142/2009 predložený - z dôvodu odvolania podaného proti rozsudku okresného súdu - krajskému súdu. Z uvedeného je teda zrejmé, že sťažovateľka namieta zbytočné prietahy v konaní krajského súdu, ktoré do podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 17 mesiacov. V prípise zo 14. januára 2013 predseda krajského súdu uviedol:

„Napriek uvedenej poddimenzovanosti tunajšieho odvolacieho súdu vybavovanie predmetnej veci trvá už cca 15 mesiacov, preto opatrením predsedu súdu Spr. 372/12 zo dňa 28. 11. 2012, predseda súdu uložil sudcovi spravodajcovi Mgr. J. M., aby odstránil do jedného mesiaca od doručenia opatrenia nedostatky v plynulosti súdneho konania vedeného na odvolacom súde. Senát predmetnú vec prejednal na zasadnutí senátu dňa 17. 12. 2012 s tým, že vo veci bol stanovený termín pojednávania na deň 6. februára 2013.

Stanovenie termínu pojednávania v predmetnej veci možno považovať za úkon smerujúci k jej vybaveniu.

Pokiaľ budú splnené všetky podmienky pre konanie odvolacieho súdu na uvedenom pojednávaní a budú zadovážené všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie, vec bude možné na tomto pojednávaní rozhodnúť.“

Ústavný súd na krajskom súde zistil, že krajský súd rozsudkom zo 17. apríla 2013 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť odporcovi sumu 785 €, vo zvyšku odvolanie odmietol. Spis bol okresnému súdu vrátený 16. mája 2013. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 29. apríla 2013.

Ústavný súd poukazuje na to, že podanie sťažnosti orgánu štátnej správy príslušného súdu v krátkom čase pred doručením sťažnosti ústavnému súdu (v danom prípade ani nie tri týždne) sa považuje v zásade za formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by orgán štátnej správy príslušného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05, I. ÚS 233/08, IV. ÚS 348/2012, IV. ÚS 368/2012).

Napriek uvedenému v danom prípade z vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu vyplýva, že ešte pred doručením mu sťažnosti na priet'ahy v konaní urobil vo veci opatrenia v súvislosti s nariadením pojednávania na 6. február 2013 a krajský súd vo veci rozhodol 17. apríla 2013.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Ústavný súd s prihliadnutím na namietanú dĺžku konania (odvolacie konanie od doručenia spisu krajskému súdu trvalo 20 mesiacov), ako aj na predmet konania konštatuje, že konanie netrvá tak dlho, aby sa ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch.

Opierajúc sa o svoju stabilizovanú judikatúru, ústavný súd dospel k záveru, že namietaná dĺžka odvolacieho konania nedosahuje ústavnoprávny rozmer, a teda nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (prikázanie krajskému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania), ktoré sa vecne viažu na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv, stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013